

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 424/2015-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. novembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Mechanika, s. r. o., Hlinická 1183, Bytča, zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Veselým, Mierová 715/1, Veľký Krtíš, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 24/2014 z 20. januára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Mechanika, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. marca 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Mechanika, s. r. o., Hlinická 1183, Bytča (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 24/2014 z 20. januára 2015 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva:

«V právnej veci navrhovateľov: 1. Mechanika, s. r. o... 2. Ing. Michal Petrovský... proti odporcovi: ██████████... o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, konanie vedené na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 18C/160/2013, bol dňa 30.05.2013 podaný návrh na vydanie predbežného opatrenia a určenie neplatnosti kúpnej zmluvy. ...

Na základe písomnosti nazvanej „odvolanie plnomocenstva, späťvzatie návrhu č. k. 18C/160/2013“ zo strany spoločnosti Mechanika, s. r. o., zastúpenej konateľom spoločnosti Jurajom Ovčíkom, bol návrh na začatie konania vzatý späť. ...

V zmysle tejto písomnosti potom Okresný súd v Žiline vydal uznesenie 18C/160/2013-71 zo dňa 18.06.2013, ktorým súd zastavuje konanie o návrhu navrhovateľa v I. rade...

Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ v I./ rade Mechanika, s. r. o., zast. Ing. Michalom Petrovským odvolanie...

Toto odvolanie... bolo Krajským súdom Žilina odmietnuté... uznesením 10Co/426/2013 zo dňa 18.09.2013...

Proti tomuto uzneseniu Krajského súdu ... navrhovateľ v I/ rade... podal dovolanie...

Podaním doručeným Najvyššiemu súdu SR 3.11.2014 vzal navrhovateľ I./ rade v mene druhého konateľa Juraja Ovčíka dovolanie späť s tým, že žiada dovolacie konanie zastaviť, kde Najvyšší súd SR následne rozhodol, že dovolacie konanie sa zastavuje...

Sťažovateľ má za to, že rozhodnutiami súdov, kedy inicioval späťvzatie návrhu na začatie konania, ako aj späťvzatie dovolania druhý konateľ Juraj Ovčík v danom prípade bolo porušené právo sťažovateľa, nakoľko takýmto postupom súdu sa mu odňala možnosť konať pred súdom.

... Mechanika, s. r. o. má ako štatutárny orgán ustanovených dvoch konateľov: Juraj Ovčík... a Ing. Michal Petrovský... Konatelia sú zároveň aj jedinými spoločníkmi obchodnej

spoločnosti Mechanika, s. r. o. a obidvaja sú oprávnení konať v mene spoločnosti samostatne.

... Občiansky súdny poriadok však toto oprávnenie limituje v prípade, ak sa záujmy obchodnej spoločnosti a osoby inak oprávnenej konať v jej mene rozchádzajú v zmysle § 21 ods. 3 O. s. p.

Podľa § 21 ods. 3 O. s. p., za právnickú osobu nemôže konať ten, koho záujmy sú v rozpore so záujmami právnickej osoby.

Obmedzenie konateľa konať v mene spoločnosti môže vyplývať na jednej strane zo spoločenskej zmluvy alebo rozhodnutia valného zhromaždenia alebo na druhej strane z právneho predpisu (právnej normy).

Základnou povinnosťou konateľa je vykonávať svoju pôsobnosť s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov. Povinnosťou z hľadiska funkcie konateľa je aj povinnosť lojality. Konateľ má svoju funkciu vykonávať tak, aby neuprednostňoval svoje záujmy alebo záujmy spoločníkov pred záujmami spoločnosti.

Z daného stavu je zrejmé, že vnútorné vzťahy v obchodnej spoločnosti Mechanika, s. r. o. sú značne napäté a komplikované, kde právnická osoba ako účastník konania môže prirodzene konať pred súdom len prostredníctvom fyzických osôb, a to osôb osobitne kvalifikovaných.

Podaný návrh, ktorým sa navrhovateľ I./ rade, zastúpený konateľom Ing. Michalom Petrovským, domáha určenia neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej medzi spoločnosťou Mechanika, s. r. o., v zastúpení konateľom Jurajom Ovčíkom a odporcom [REDAKOVANÉ], ktorá bola uzavretá bez vedomia a súhlasu druhého konateľa Ing. Michala Petrovského, je bez akýchkoľvek pochybností procesným úkonom, ktorý je v rozpore so záujmami konateľa spoločnosti Mechanika, s. r. o. Juraja Ovčíka, keďže tento vystupoval v predmetnej kúpno-predajnej zmluve ako konateľ spoločnosti Mechanika, s. r. o., teda predávajúceho.

V nadväznosti na vyššie uvedené preto druhý konateľ spoločnosti Mechanika, s. r. o. Ing. Michal Petrovský nemal inú možnosť, ako sa brániť voči takémuto konaniu, a to podaním príslušného návrhu na súd, nakoľko sa jednalo o všetky nehnuteľnosti, ktoré označená spoločnosť vlastnila.

Najvyšší súd porušil základné a ľudské právo sťažovateľa tým, že mu uprel právo konať pred súdom bez toho, aby skúmal, či druhý konateľ Juraj Ovčík v mene spoločnosti Mechanika, s. r. o. je oprávnený vziať dovolanie späť, kde jeho záujmy sú v rozpore so záujmami spoločnosti v zmysle § 21 ods. 3 O. s. p.»

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa Mechanika, s. r. o... na súdnu ochranu podľa článku 46 Ústavy SR a ľudského práva na spravodlivé súdne konania podľa článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane základných ľudských práv a základných slobôd, boli porušené, a to uznesením Najvyššieho súdu SR 4 Cdo/24/2014 zo dňa 20.01.2015 o zastavení konania.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR 4 Cdo/24/2014 zo dňa 20.01.2015 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd SR je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania pred Ústavným súdom SR vo výške 355,73 € na účet právneho zástupcu sťažovateľa...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07).

Sťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ústavy a práva podľa čl. 6 dohovoru uznesením najvyššieho súdu. K namietanému porušeniu označených práv malo podľa sťažovateľky dôjsť tým, že najvyšší súd jej *„uprel právo konať pred súdom bez toho, aby skúmal, či druhý konateľ Juraj Ovčík v mene spoločnosti Mechanika, s. r. o. je oprávnený vziať dovolanie späť, kde jeho záujmy sú v rozpore so záujmami spoločnosti v zmysle § 21 ods. 3 O. s. p.“*.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Podľa § 21 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) za právnickú osobu nemôže konať ten, koho záujmy sú v rozpore so záujmami právnickej osoby.

Sťažovateľka sa návrhom na začatie konania doručeným Okresnému súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) domáhala určenia neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi sťažovateľkou konajúcou konateľom Jurajom Ovčíkom a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „návrh na začatie konania“). Sťažovateľka, za ktorú konal konateľ Juraj Ovčík, vzala návrh na začatie konania späť, na základe čoho okresný súd uznesením č. k. 18 C 160/2013-71 z 18. júna 2013 konanie zastavil. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka konajúca druhým konateľom Michalom Petrovským odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 10 Co 426/2013-103 z 18. septembra 2013 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) tak, že odvolanie sťažovateľky odmietol. Uznesenie krajského súdu napadla sťažovateľka konajúca konateľom Michalom Petrovským dovolaním. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolacie konanie zastavil, a to na základe späťvzatia dovolania sťažovateľkou konajúcou konateľom Jurajom Ovčíkom.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že podstata základného práva priznaného čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde a že tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať.

Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť prístup k súdu každému. Uplatnenie práva na prístup k súdu sa vymedzuje podmienkami ustanovenými zákonom. Ak fyzická alebo

právnická osoba splní podmienky ustanovené zákonom, súd musí tejto osobe umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami a povinnosťami, ktoré z takéhoto postavenia vyplývajú, a následne o veci účastníka konať a rozhodnúť.

Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. OSP.

Ak sťažovateľka vzala dovolanie podané proti uzneseniu krajského súdu späť, najvyšší súd postupoval správne, keď dovolacie konanie podľa § 243b ods. 5 OSP zastavil.

Pokiaľ sťažovateľka namieta, že najvyšší súd neskúmal, či konateľ Juraj Ovčík je oprávnený ako konateľ sťažovateľky podľa § 21 ods. 3 OSP vziať dovolanie späť, pretože jeho záujmy sú v rozpore so záujmami sťažovateľky, ústavný súd uvádza, že z rozdelenia súdnej moci medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

Posúdenie otázky, či sú záujmy konateľa v rozpore so záujmami právnickej osoby ktorej je konateľom, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Ústavný súd zároveň konštatuje, že pokiaľ dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie bolo vzaté späť na to oprávnenou osobou, nie je povinný uvádzať dôvody, prečo považuje túto osobu za oprávnenú vziať dovolanie späť, čo zároveň znamená, že tvrdenia sťažovateľky o tom, že najvyšší súd neskúmal, či konateľ Juraj Ovčík môže konať za sťažovateľku, sú iba jej ničím nepreukázanými domnienkami.

Ústavný súd pripomína, že najvyšší súd konal o dovolaní v spore, t. j. v druhu civilného procesu, v ktorom zodpovednosť za výsledok konania spočíva predovšetkým na účastníkoch konania, ktorí sú povinní tvrdiť a dokazovať opodstatnenosť uplatneného nároku na súdnu ochranu, čo platí v celom rozsahu aj pre dovolacie konanie. Ide o zásadu, ktorá sa v občianskom súdnom konaní v súčasnosti zdôrazňuje, a to zásada „vigilantibus iura“ („každý nech si stráži svoje práva“), ktorá zdôrazňuje aj vlastné pričinenie na ochranu svojich práv vyžadujúc, aby aj sťažovateľ sledoval svoje subjektívne práva a robil také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozovaniu a poškodzovaniu. Táto zásada teda predpokladá, že sťažovateľ musí využiť prostriedky, ktoré mu poskytuje zákon, a následne vykonať prípadné potrebné opatrenia, aby nedošlo k porušeniu jeho práv.

Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených je zrejmé, že Juraj Ovčík ako konateľ sťažovateľky zobral späť už samotný návrh na začatie konania, pričom na základe takéhoto úkonu bolo konanie vo veci samej okresným súdom zastavené. Za takejto situácie mohla sťažovateľka predpokladať, že konateľ Juraj Ovčík zoberie späť aj dovolanie proti uzneseniu krajského súdu, a nič jej nebránilo, aby argumenty, ktoré sú obsiahnuté v sťažnosti, adresovala najvyššiemu súdu, ktorý by sa nimi musel zaoberať. Pokiaľ sťažovateľka tak nepostupovala, tento nedostatok v jej konaní na dovolacom súde nemožno naprávať alebo nahrádzať sťažnosťou v konaní pred ústavným súdom.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že niet žiadnej spojitosti medzi uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

S poukazom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neodôvodnenosti.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky v nej obsiahnutými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2015